

Handbok för licensinnehavare

Verktygslåda med tips och riktlinjer för hur dagligvarubutiker kan visa upp sin Svanenmärkning

Miljömärkning
Sverige

Innehåll

Introduktion	1
Svanenmärkta butiker tillhör det allra bästa på marknaden	2
Varför Svanenmärkning?	3
Vad tycker kunderna	4
Visa upp butikens Svanenmärkning!	5
Texter i er marknadsföring	6
Unika säljargument (USP)	7
Digital marknadsföring	10
Skyltning och kommunikation	15
Berätta om butikens miljövinster	20
Svanenmärket & profilmaterial	24
Hur Svanenmärket används	25
Tryckt material	27
Webshopen	28
Mer om Svanen	29
Svanen – en del av Miljömärkning Sverige AB	30
Informationsfilm	31
Kontakt	32

Introduktion

- Svanenmärkta butiker tillhör det allra bästa på marknaden
- Varför Svanenmärkning?
- Vad tycker kunderna

Svanenmärkta butiker tillhör det allra bästa på marknaden

- Svanenmärkningen har granskat hela tjänstens miljöpåverkan. Allt från råvara till produktion, drift och avfall.
- Där stor miljöpåverkan finns och som går att åtgärda, har Svanen satt krav. Tex inom avfall, energi och utbud i butiken.
- Regelbundet tuffas kraven till. Så för att få behålla sin Svanenmärkning måste man hela tiden bli bättre och bättre gällande miljöfrågor.
- Svanen är nordens officiella miljömärkning. Svanen är en oberoende märkning som utgår från vetenskaplig grund när kraven tas fram.

Varför Svanenmärkning?

För att hjälpa konsumenter att eftersträva en hållbar livsstil. Nordisk Miljömärkning/Miljömärkning Sverige ser över miljöbelastningen i hela livscykeln från råvara till avfall.

Stärker butikens hållbarhetsarbete

- Stöd i vilka åtgärder som bör/måste göras
- Ständig utveckling då kriterierna regelbundet blir tuffare
- Besparingar för miljö och ekonomi
- Riskreducering och förvaltning, förebygger miljöarbetet

Stärker butikens miljöprofil

- Agera ansvarigt och jobbar efter nationella och globala hållbarhetsmål
- Möta efterfrågan från kunder
- Starkt verktyg för hållbarhetskommunikation
- Trovärdig märkning
- Stärker varumärket även internt, seriös arbetsgivare

Vad tycker kunderna*

Vad anser konsumenter om Svanenmärkta butiker?

- Märkningen betyder att butiken har bra kvalitet, är miljövänlig, har miljötank och säljer produkter som är bra för miljön.

Vad tycker kunderna är viktigt?

- 80 % tycker att det är viktigt att butiken arbetar aktivt med att minska sitt matsvinn.
- 78 % anser att det är viktigt att butiken sorterar och återvinner sitt avfall.
- 73 % tycker att det är viktigt att butiken har en tydlig skyltning av ekologiska och miljömärkta varor.
- 72 % vill att butiken ska ha ett brett sortiment av miljömärkta varor.
- 68 % tycker att det är viktigt att butiken är energieffektiv.

* Demoskops undersökning 2014.

Visa upp butikens Svanenmärkning!

- Texter i er marknadsföring
- Digital marknadsföring
- Kampanjer och skyltning
- Berätta om butikens miljövinster
- Kampanjer tillsammans med Svanen

Texter i er marknadsföring

Exempel på texter som kan användas i marknadsföring:

- Unika säljargument
- Korta texter
- Lång text

Unika säljargument (USP)

En Svanenmärkt dagligvarubutik har en helhetsorienterad syn på sitt miljöarbete. Den omfattar allt från butikens sortiment och energiförbrukning till hur effektivt butiken sorterar avfall och arbetar med sitt matsvinn.

En Svanenmärkt butik...

- har ett bra urval av miljömärkta och ekologiska varor.
- drivs energieffektivt för att minska klimatpåverkan.
- har fokus på avfallssortering och på att minska sitt matsvinn för att spara på jordens resurser.

För fler säljargument läs mer på vår hemsida under rubriken frågor och svar om Svanenmärkta butiker: [LÄNK](#)

Exempel: Korta texter

"Vi på xxx, har klarat miljömärkningen Svanens nya, hårdare krav!"

Vår målsättning för miljön är att hela tiden förbättra oss när det gäller påverkan på vår jord. Vi jobbar mycket med energi-effektivisering, avfallssortering, miljömärkta och ekologiska produkter och inte minst med att hela tiden höja vår kunskap om detta i vårt arbetslag. När du väljer Svanenmärkt så bidrar du till en bättre miljö. Ditt val gör skillnad, så enkelt är det."

"Vår butik är Svanenmärkt!"

Miljön, klimatet och en hållbar utveckling är frågor som ligger oss nära. Därför har vi tagit steget till att Svanenmärka oss. Bland annat betyder det att du hittar ett brett utbud av ekologiska och miljömärkta varor i våra hyllor. Men också att vi uppfyller Svanens tuffa krav för att minska vår egen påverkan på miljön, till exempel genom att sortera och återvinna sopor, använda energisnåla kylar och frysar och ventilation och städa med miljömärkta rengöringsmedel. Välkommen att handla hos oss!"

"Vi är en Svanenmärkt butik!"

I Sverige finns fler än 150 Svanenmärkta butiker och vi gör alla en stor insats för miljön. Vi har ett brett utbud av ekologiska och miljömärkta varor, uppfyller tuffa krav på energieffektivitet i butiken, har hårda restriktioner på mängd avfall, använder miljömärkta rengöringsmedel och har satt upp rutiner för vårt miljöarbete. Vi gör det helt enkelt lätt för dig som konsument att bidra till en bättre miljö. Och ditt val gör skillnad. Välkommen!"

Exempel: Lång text

Vår butik är miljömärkt med Svanen. Hos oss kan du välja ur ett brett utbud av ekologiska och miljömärkta varor. Och så kan du vara säker på att vi tar hand om resten. Som att spara energi, återvinna avfall och på alla sätt minska vårt slitage på miljön.

Svanens vision är ett hållbart samhälle med en hållbar konsumtion. Det avspeglas också i kraven för att få Svanenmärka en butik. Hela verksamheten ska miljöanpassas. Och där vår påverkan på miljön är som störst är också kraven som hårdast.

Det som syns tydligast är kanske utbudet av ekologiska och miljömärkta varor i hyllorna. Men en stor del av arbetet sker bakom kulisserna. Svanens strikta krav handlar om allt från dagliga rutiner till beslut som har effekt på längre sikt, som inköp av mer miljöanpassade kylsystem.

Att spara energi är en viktig del. Vi lever upp till tuffa krav på att vi är energieffektiva. Vi har gjort en energieffektivitetsutredning av butiken för att säkerställa att vi effektivt förbrukar energi för kylsystem, belysning och ventilation. Vi täcker över majoriteten av våra kyl- och frysdiskar med lock och dörrar. Allt för att hjälpa till att skona miljön och klimatet.

De rengöringsmedel vi själva använder är naturligtvis miljömärkta. Soporna har vi extra koll på. En butik hanterar nämligen stora mängder förpackningar och avfall. Allt vi kan sortera och återvinna minskar vår påverkan på miljön.

Miljömärkningen Svanen kontrollerar att vi uppfyller alla krav och följer upp att vi fortsätter sträva efter att förbättra oss. Regelbundet så tuffas kraven till så att vi ständigt blir bättre på att: minska mängden sorterat avfall, minska förbrukningen av energi och öka försäljningen av miljömärkta och ekologiska varor.

Digital marknadsföring

Exempel på hur butiker kan använda Svanen i digital marknadsföring:

- Goda exempel från Svanenmärkta butiker och butikskedjor
- Sociala medier

Exempel från en ICA Maxi- butiks hemsida

Vi har bestämt oss - hos oss ska det vara enkelt att handla hållbart

Därför är alla ICA Maxi-butiker miljöcertifierade enligt Svanen. Det innebär att vi arbetar aktivt med att minska miljöpåverkan lite grann varje dag. Arbetet med Svanen i vår butik, är ett bra exempel på det miljöarbete som görs hos oss på ICA Maxi

Det innebär konkret att:

- ✓ Vi har ett mycket brett sortiment av miljömärkta och ekologiska varor.
- ✓ Vi köper bara 100% förnybar el.
- ✓ Vi nyinvesterar i energibesparande åtgärder så som kyl/ fryssystem, energireglering, belysning m.m.
- ✓ Vi sorterar våra sopor för en effektiv avfallshantering.
- ✓ Butiken städas med Svanen-märkta rengöringsmedel.
- ✓ Vi minskar svinn genom att köpa in efter efterfrågan, och erbjuda reducerat pris på Ät snart.
- ✓ Vi erbjuder miljökassar och flergångskassar.

Exempel på
inlägg i sociala
medier

Exempel på innehåll till sociala medier

1. Vi måste ändra vårt beteende om vi ska rädda miljön. Och det är bråttom. Tillsammans kan vi rädda världen lite grann varje dag. #räddavärlden #svanen
2. Dina val, våra val och allas val gör skillnad. Tillsammans kan vi rädda världen lite grann varje dag. #räddavärlden #svanen
3. Svanen ställer extremt tuffa miljö-, hälso- och kvalitetskrav. Att bidra till en minskad belastning på miljön är en självklarhet för oss. #räddavärlden #svanen
4. Alla måste bli bättre på att hushålla med jordens resurser. Vi på XXX är stolta över att vara en Svanenmärkt butik. Tillsammans kan vi rädda världen lite grann varje dag. #räddavärlden #svanen
5. Alla små och stora vardagsbeslut påverkar vår miljö. Tack för att du handlar i vår Svanenmärkta butik. #räddavärlden #svanen
6. Vi måste ta hand om vår planet och det är bråttom. Effekterna av klimatförändringarna syns redan. Tillsammans kan vi rädda världen lite grann varje dag! #räddavärlden #svanen
7. Var med och visa miljöhänsyn du också. Handla i vår Svanenmärkta butik på XXX så är du med och räddar världen lite grann varje dag! #räddavärlden #svanen

Färdigt material till sociala medier

Svanen har tagit fram delningsförslag att ladda ner och publicera i era sociala medier. Fem stycken bilder med text på och tillhörande brödtext.

Ladda ner delningsförslagen: [LÄNK](#)

**Ekologiskt
och
miljömärkt i
kassen**

**Minska
matsvinnet!**

**Vi gillar att
sortera våra
sopor**

**Vi är en
Svanenmärkt
butik**

**Ödsla inte
energi i
onödan**

Skyltning och kommunikation

Exempel på hur du kommunicerar Svanen:

- Skyltning vid entrén
- Skyltning inne i butiken

Exempel på skyltning vid entrén

Exempel på skyltning i butik

Exempel på skyltning i butik

Exempel på skyltning i kundvagn

Berätta om butikens miljövinster

- En miljövinster beskriver en handling eller åtgärd som är till fördel för miljön

Exempel på innehåll som Svanenmärkta dagligvarubutiker producerat för att uppmärksamma sitt miljöarbete.

Miljövinster: Exempel 1

Minskade 195 ton osorterat avfall på tre år!

Maxi ICA Stormarknad Lindhagen slog upp dörrarna 2009 och i början fanns inte hela kundkretsen etablerad då det var ett helt nytt bostadsområde som byggdes upp. Från att kämpa med avfallet har du nu uppnått att ha en otroligt god marginal till Svanens gränsvärdet i dagsläget. Vid frågor till butiken kontakta Mats.larsson@maxi.ica.se

Handlingsplan:

1. Varje avdelning har gjort en plan för att minska matsvinnet
2. Satte lås på komprimatorn för det osorterade avfallet
3. Sätt mål på svinn och kommunicera det till personalen och framförallt till de som har inköpsansvar. Följ upp!
4. Vi använder kommunens tjänst för att skicka det sorterade organiska avfallet till biogas.
5. Prata om avfall men inte i ton eller procent vilket är svårbegripligt. Bättre är att bryta ner siffrorna på ett mer pedagogiskt sätt. Tex antal kg per dag eller timme eller antal bananer eller någon annan vara. Kan vara både i värde och i kg.
6. Var noga med att använda de fraktioner som vi har och gör det enklare att slänga i fraktioner än i bara brännbart.
7. Ha en dialog med firman som hämtar avfallet kring smartare lösningar. Det kan vara både tidssparande och minska avfallsmännen. Tex kommer vi nästa år skicka det osorterade organiska avfallet till en sorteringsanläggning som gör att vi behöver sortera mindre själva.
8. Teckna inte för långa avtal med avfallsfirman då det händer mycket och dessutom väldigt fort. Vi har själva suttit fast i ett för långt avtal som visat sig vara svårt att förändra.

Miljövinster: Exempel 2

Svinnet har minskat från 2 mkr per år till 0,5mkr per år på 4 år!

ICA Supermarket Lysekil gick ifrån 340 kg avfall per miljon omsättning till 63 kg per Mkr omsättning och har nu den lägsta mängden osorterat avfall av alla Svanenmärkta butiker. Vid frågor till butiken kontakta albert.pettersson@supermarket.ica.se

Handlingsplan:

1. Ha ordentlig dialog med personal.

All ny personal får tydlig info av avdelningspersonal som är väl insatta i hur allt ska källsorteras. Snyggt och rent i återvinningsutrymmen. "Det sitter i väggarna att alla anställda har god kunskap".

2. Kommunikation med leverantörer.

Har fått leverantörerna att ta med sig sådant de tidigare lämnade kvar som avfall, alternativt källsorterar de helt rätt.

3. Införskaffat en brikettmaskin (0,5 Mkr) som pressar avfallet ut vätskan. Medfört att 5 kärl minskats till 1 kärl.

4. Säkerställa att saldon i AOB stämmer med fysiskt i hyllan och svinhantering.

En anställd (nästan) heltid för att sköta AOB (Automatisk Order Beställning, ett försäljningssystem i datorn). Hon har fullständig kontroll och säkerställer saldon och aktivt varje vecka tar hon bort artiklar som skulle blivit hyllvärmare. Det blir ordning från början med hjälp av verktyg från ICA.

5. Informationsmöte med avfallsbolaget och personalen

Miljövinster: Fler tips

En butik valde att flytta om i soprummet så det blev lättare att återvinna och svårare att slänga i brännbart. Brännbara avfallet minskade med 40 ton per år. Medelvärdet ligger på 470 kg/Mkr i omsättning och denna butik minskade med 74 kg/omsatt miljon på bara några år.

En butik lät avfallsentreprenören hålla en utbildning av personalen. Resultatet blev att brännbara avfallet minskade med 40 % därefter.

Flera butiker har en samarbetspartner som regelbundet kommer och hämtar mat som är fullt ätbar men som butiken inte kommer att kunna sälja. Detta minskar mängden matavfall enormt och ger nytta för andra som kan ta till vara på maten. OBS, se till att butiken följer de bestämmelser som reglerar detta.

Nyheter uppdateras regelbundet på vår hemsida, som till exempel denna artikel om hur Svanenmärkta butiker har gjort upp med energibovarna:

[LÄNK](#)

Svanenmärket & profilmaterial

- Hur Svanenmärket används
- Tryckt material
- Webshopen

Undertext
1234 5678

Hur Svanenmärket används

Det är viktigt att Svanenmärket används på ett korrekt sätt på produkter, tjänster och i marknadsföringen.

Riktlinjer för användning av Svanenmärket och ladda ner loggan: [LÄNK](#)

Checklista för Svanenmärket för tjänster

1. Svanenmärkta dagligvarubutiker räknas till kategorin tjänster. Kontrollera kriteriedokumentet för dagligvarubutiker för att hitta den beskrivande undertext som ska komplettera butikens Svanenmärke.
2. Använd bara märket i samband med de miljömärkta tjänsterna. Svanenmärket får aldrig användas på ett sätt som förvirrar eller vilseleder konsumenten. Om inte alla tjänster är miljömärkta måste det tydligt framgå vilka tjänster som är miljömärkta.
3. Komplettera med licensnummer och beskrivande undertext. Använd alltid märket tillsammans med den beskrivande undertexten och licensnumret.
4. Använd märket på din hemsida. För att konsumenter och kunder ska kunna identifiera en miljömärkt tjänst ska Svanenmärket placeras på tjänsteföretagets hemsida med en tydlig förklaring av vilka – om inte alla – tjänster som är miljömärkta.
5. Ändra aldrig på Svanenmärket. Förändra heller aldrig Svanenmärket och för att skapa ett eget märke.

Vi är en Svanenmärkt butik!

I Sverige finns fler än 150 Svanenmärkta butiker gör alla en stor insats för miljön. Vi har ett brett utbud av ekologiska och miljömärkta varor, uppfyller tuffa krav på energieffektivitet i butiken, har hårda restriktioner på mängd avfall, använder miljömärkta rengöringsmedel och har satt upp tydliga rutiner för vårt miljöarbete. Vi gör det helt enkelt lätt för dig som konsument att bidra till en bättre miljö. Och ditt val gör skillnad. Tack för att du handlar i en Svanenmärkt butik! På www.svanen.se kan du läsa mer.

Välkommen!

På www.svanen.se kan du också läsa mer om vad som krävs för att en butik ska bli Svanenmärkt.

Vi är en Svanenmärkt butik!

I Sverige finns fler än 150 Svanenmärkta butiker och vi gör alla en stor insats för miljön. Vi har ett brett utbud av ekologiska och miljömärkta varor, uppfyller tuffa krav på energieffektivitet i butiken, har hårda restriktioner på mängd avfall, använder miljömärkta rengöringsmedel och har satt upp tydliga rutiner för vårt miljöarbete. Vi gör det helt enkelt lätt för dig som konsument att bidra till en bättre miljö. Och ditt val gör skillnad. Tack för att du handlar i en Svanenmärkt butik! På www.svanen.se kan du läsa mer.

Välkommen!

På www.svanen.se kan du också läsa mer om vad som krävs för att en butik ska bli Svanenmärkt.

Tryckt material

Vi har skapat material fritt att använda för alla Svanenmärkta butiker. Häng upp den här skylten som både förklarar att ni klarat våra krav och också vilken insats för miljön ni gör.

Visa upp Svanen i butiken och ladda ner informationsskyltarna (bild): [LÄNK](#)

Webshopen

Webshopen hanteras av V-tab.

Där finner du pins och skyltar.

Webshopen hittar du här: [LÄNK](#)

Kontakt till Webbshopen

Tommy Engstrand

T: 010 – 480 64 88

E: tommy.engstrand@v-tab.se

A photograph of a man with a beard and a cap hugging a young child who is laughing joyfully. They are outdoors in a field. A large white circle is overlaid on the left side of the image, containing the text 'Mer om Svanen'.

Mer om Svanen

Svanen – en del av Miljömärkning Sverige AB

Svanen grundades 1989 när Nordiska Ministerrådet startade Svanenmärkningen för att hjälpa konsumenter göra bra val för miljön. Det började med papper och batterier och idag hittar du Svanen på fler än tiotusen varor och tjänster. Efter några år fick Svanen sällskap av EU-Blomman, EU:s miljömärke. Det statliga bolaget Miljömärkning Sverige ansvarar för både Svanen och EU-Blomman och arbetar utan vinstsyfte på uppdrag av regeringen. Miljömärkning Sverige är den svenska delen av Nordisk Miljömärkning med huvudkontor i Stockholm.

Introduktion till Svanen

Följande film ger en introduktion till Nordisk Miljömärkning, som Svanen är en del av. Varsågod att bruka internt eller externt.

Filmen finns i en lång och en kort version: [LÄNK](#)

Kontakt

Tveka inte att höra av dig om du har några frågor. Ingen fråga är för liten!

Sanna Wihlborg – Huvudansvarig

T: 08 – 55 55 24 62

E: sanna.wihlborg@svanen.se

Christer Andersson – Rådgivare

T: 08 – 55 55 24 63

E: christer.andersson@svanen.se

Johan Husberg – Rådgivare

T: 08 – 55 55 24 34

E: johan.husberg@svanen.se

Sofia Blixth – Rådgivare

T: 08 – 55 55 24 89

E: sofia.blixth@svanen.se

Amanda Persson - Rådgivare

T: 08 – 55 55 24 71

E: amanda.persson@svanen.se